

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, 2025

Economics

Day and Date: 28th December, 2025

Total Marks: 100

Time: 11:00 AM to 01:00 PM.

Answer Key

- Instructions:** i) All questions are compulsory.
 ii) Each question carries 2 marks.
 iii) Write the correct option in the box at right.
 iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

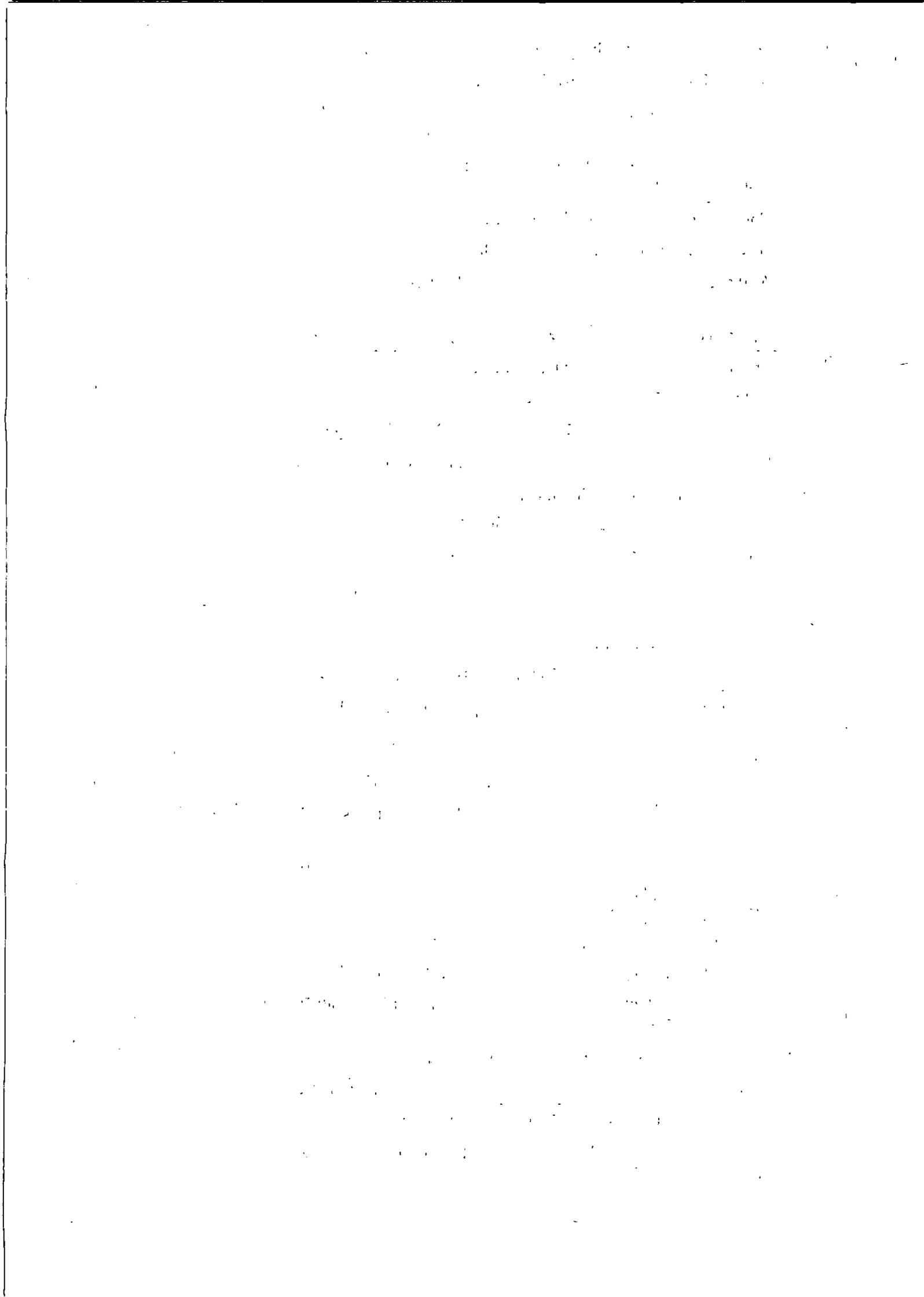
		Correct Option	
Q.1)	A Giffen good has..... गिफेन गुडमध्ये हे असते.	B	
	A) Positive income effect & negative substitution effect / सकारात्मक उत्पन्न परिणाम आणि नकारात्मक प्रतिस्थापन परिणाम		B) Negative income effect dominating substitution effect / प्रतिस्थापन परिणामावर वर्चस्व गाजवणारा नकारात्मक उत्पन्न परिणाम
	C) No income effect / उत्पन्न परिणाम नाही.		D) Perfect substitutes / परिपूर्ण पर्याय
Q.2)	Long-run cost curve is envelope of..... दीर्घकालीन खर्च वक्र हा चा आवरण वक्र असतो.	D	
	A) AVC curves / सरासरी बदलता खर्च वक्र		B) MC curves / सीमांत खर्च वक्र
	C) Isoquants / समउत्पादन वक्र		D) SRAC curves / अल्पकालीन सरासरी खर्च वक्र
Q.3)	Which is excluded while calculating national income? राष्ट्रीय उत्पन्न मोजताना खालीलपैकी कशाचा समावेश केला जात नाही?	C	
	A) Rent / भाडे		B) Interest / व्याज
	C) Transfer payments / हस्तांतरण देयके		D) Wages / वेतन
Q.4)	MEC stands for..... MEC म्हणजे.....	A	
	A) Marginal Efficiency of Capital / भांडवलाची सीमांत कार्यक्षमता		B) Marginal Efficiency of Consumption / उपभोगाची सीमांत कार्यक्षमता
	C) Marginal Expected Cost \ सीमांत अपेक्षित खर्च		D) Market Efficiency Curve / बाजार कार्यक्षमता वक्र

Answer Key

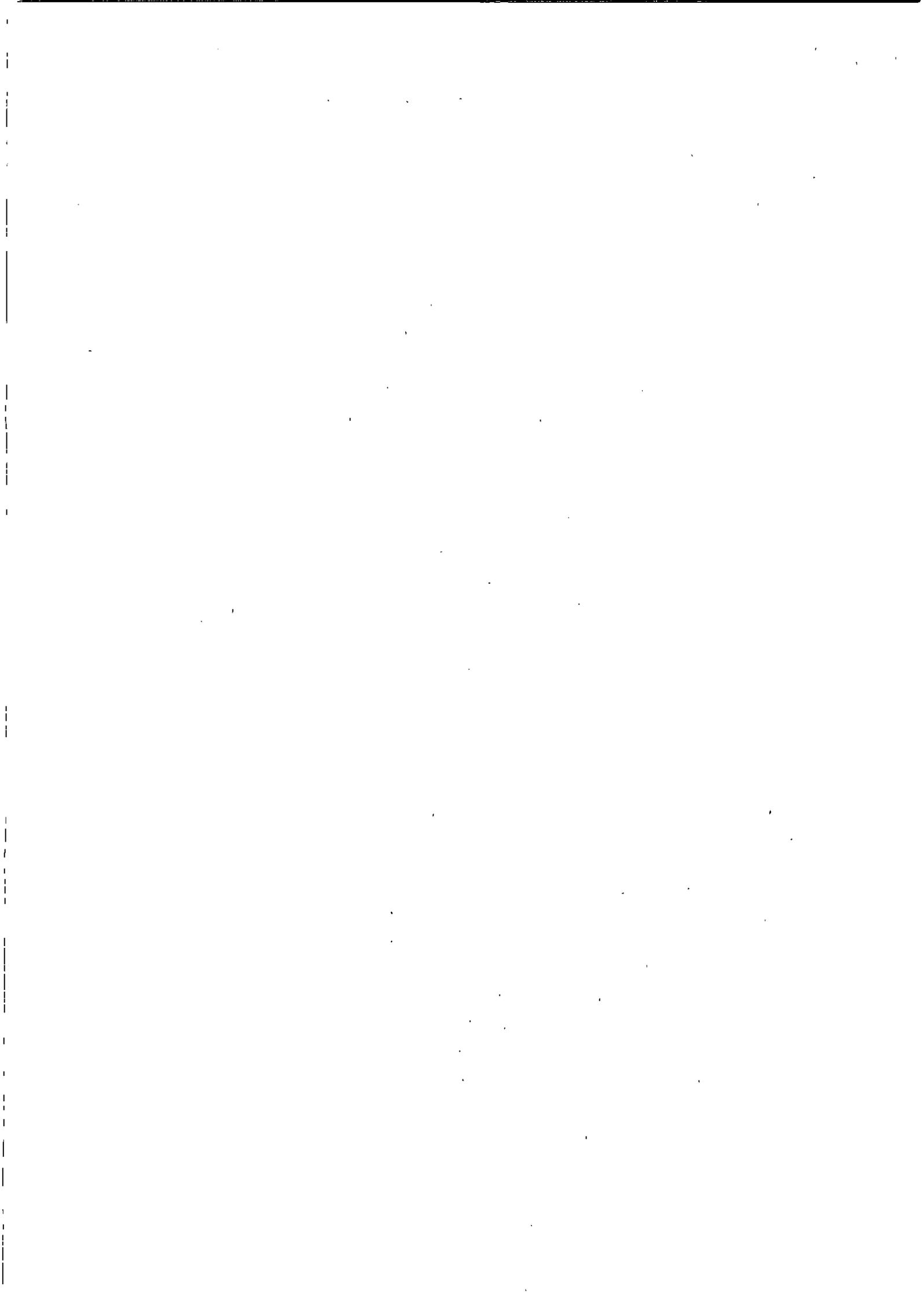
Instructions: (i) All questions are compulsory.
 (ii) Each question carries 5 marks.
 (iii) Write the correct option in the box at right.
 (iv) Use of non-programmable calculator is allowed.

Q.1) A certain good has निश्चित वस्तु है	At Positive income effect & negative substitution effect सकारात्मक आय प्रभाव और ऋणात्मक प्रतिस्थापन प्रभाव आय प्रभाव सकारात्मक प्रतिस्थापन प्रभाव ऋणात्मक	(1) No income effect आय प्रभाव नहीं है
Q.2) Long run cost curve is envelope of दीर्घकालिक लागत वक्र आकृति का आवरण है	(A) AVC curves औसत परिवर्तन लागत वक्र (B) MC curves मर्यादित लागत वक्र (C) products & short-run cost उत्पाद और दीर्घकालिक लागत वक्र	(2) A) Rent & Profit (B) Interest & Profit (C) Transfer payments (D) Wages & Profit
Q.4) MEC stands for MEC के लिए	(A) Marginal Efficiency of Capital मार्जिनल कैपिटल कार्यक्षमता (B) Marginal Efficiency of Consumption मार्जिनल सीमांत कार्यक्षमता (C) Marginal Expected Cost मार्जिनल अपेक्षित लागत वक्र	(4) MEC के लिए

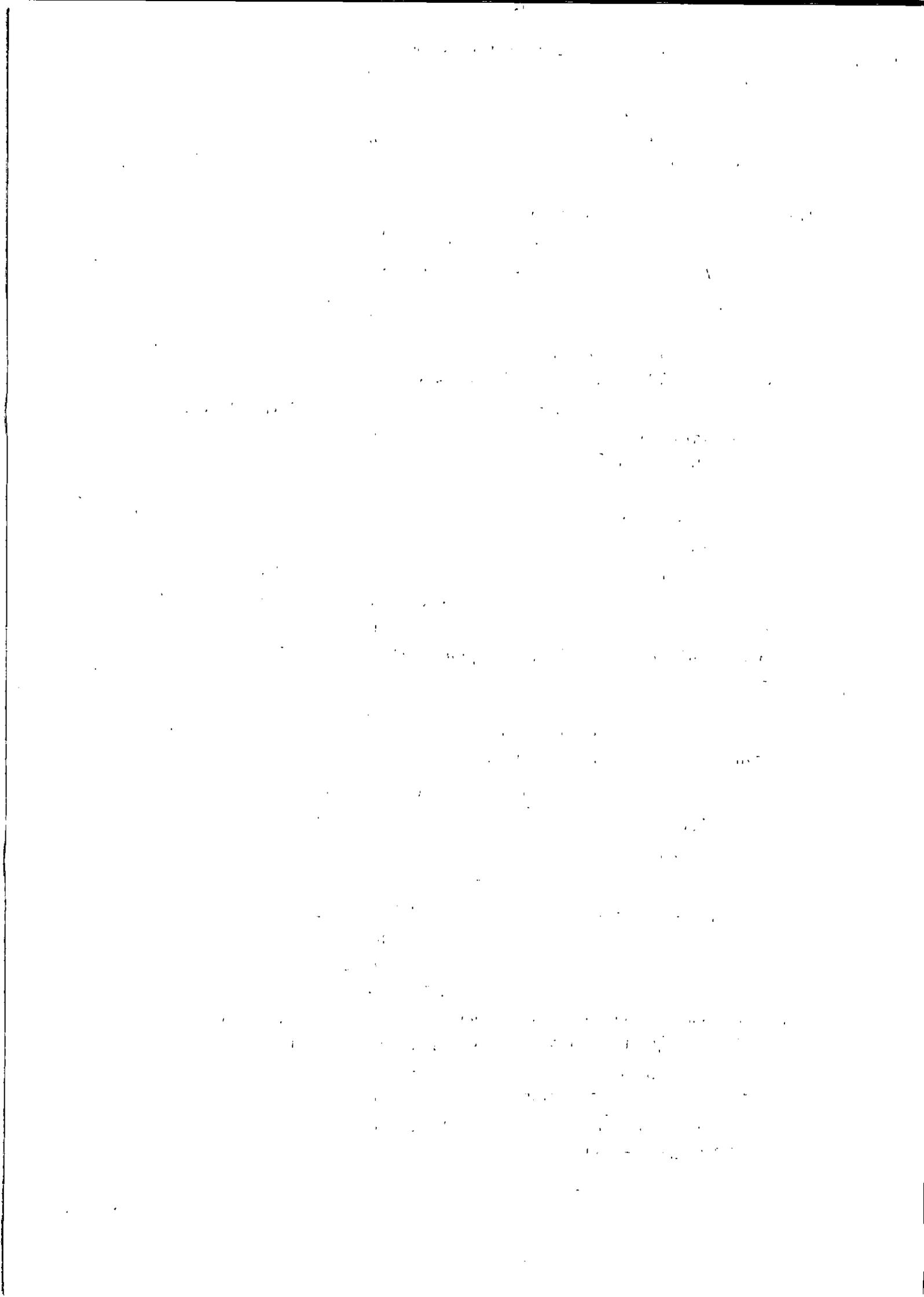
Q.5)	Mean of a probability distribution is called..... संभाव्यता वितरणाच्या मध्याला म्हणतात.		C
	A) Variance / विचरण	B) Standard deviation / प्रमाण विचलन	
	C) Mathematical expectation / गणितीय अपेक्षा	D) Skewness / विषमता	
Q.6)	Correlation coefficient lies between..... सहसंबंध सहगुणक दरम्यान असतो.		B
	A) 0 and 1 / ० आणि १	B) -1 and +1 / -१ आणि +१	
	C) $-\infty$ and $+\infty$ / $-\infty$ आणि $+\infty$	D) 0 and ∞ / ० आणि ∞	
Q.7)	The derivative of f(x) measures..... f(x) चे अवकलज हे मोजते.		C
	A) Total change / एकूण बदल	B) Average change / सरासरी बदल	
	C) Marginal change / सीमांत बदल	D) Fixed change / निश्चित बदल	
Q. 8)	Profit maximization condition is.....हि नफा कमाल करण्याची अट आहे.		A
	A) $MR = MC$ / सी.प्रा. = सी.ख.	B) $AR = AC$ / स.प्रा.=स.ख.	
	C) $TR = TC$ / ए.प्रा.=ए.ख.	D) Price = Cost / किंमत=खर्च	
Q.9)	Tariff is..... जकात म्हणजे.....		B
	A) Export subsidy / निर्यात अनुदान	B) Import tax / आयात कर	
	C) Quota / कोटा	D) Embargo / निर्बंध	
Q.10)	Ricardo explained trade on the basis of..... रिकार्डोने व्यापाराचे स्पष्टीकरण याच्या आधारावर दिले.		A
	A) Labour productivity / श्रम उत्पादकता	B) Capital intensity / भांडवल तीव्रता	
	C) Absolute costs / निरपेक्ष खर्च	D) Transport costs / वाहतूक खर्च	
Q.11)	Regressive tax places..... प्रतिगामी कर व्यवस्थेमध्ये.....		B
	A) Higher burden on rich / श्रीमंतांवर जास्त भार	B) Higher burden on poor / गरिबांवर जास्त भार	
	C) Equal burden on all / सर्वांवर समान भार	D) No burden / कोणताही भार नाही	
Q.12)	Developmental expenditure includes spending on..... विकासात्मक खर्चांमध्ये बाबींवरील खर्चाचा समावेश होतो.		C
	A) Defence only / फक्त संरक्षण	B) Interest payment / व्याज देणे	
	C) Education and health / शिक्षण आणि आरोग्य	D) Subsidies only / फक्त अनुदान	

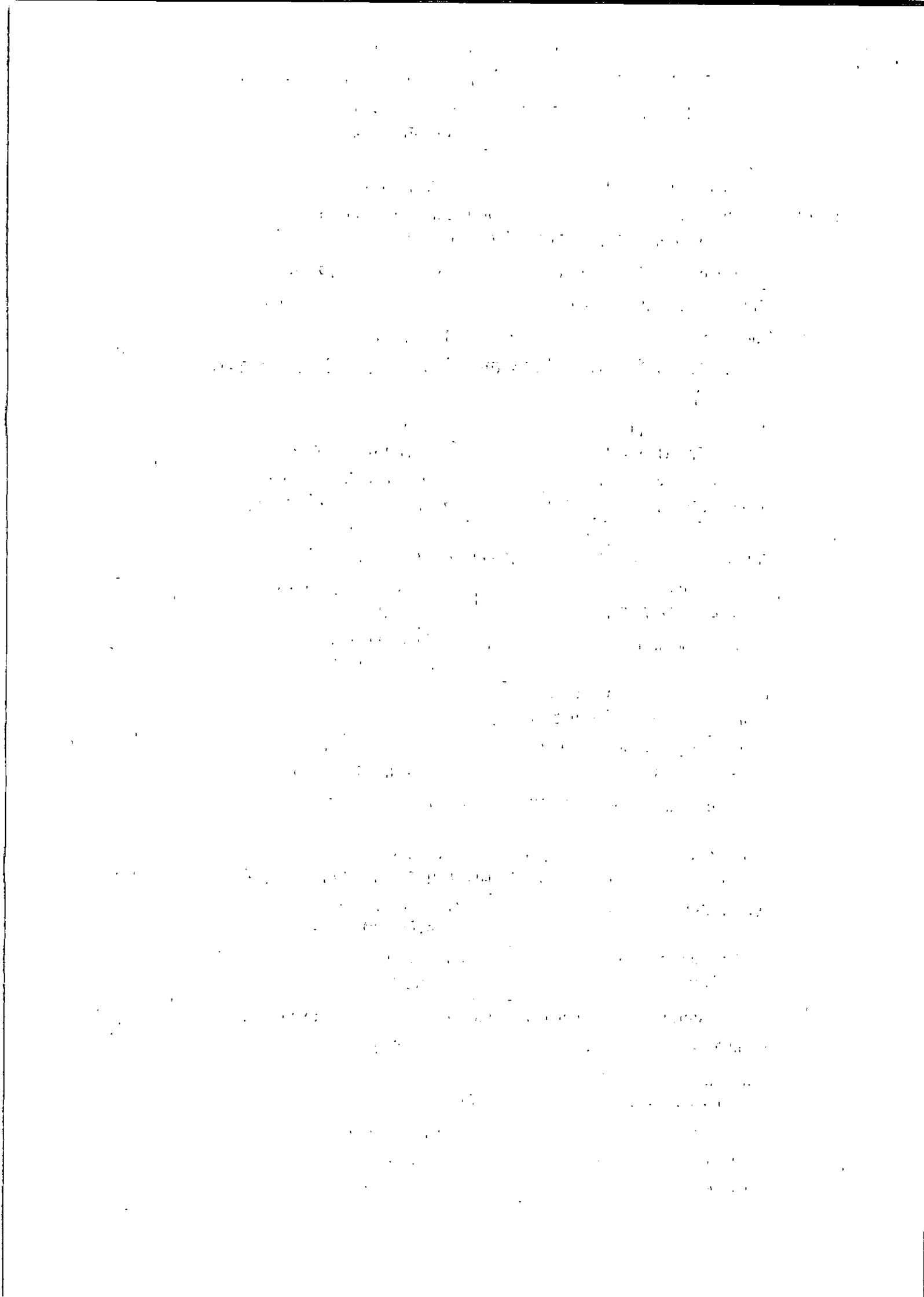
Q.13)	Which of the following is included in M1? खालीलपैकी कोणता घटक M1 मध्ये समाविष्ट आहे?		B
	A) Recurring Deposit / आवर्ती ठेव	B) Currency with the public / जनतेकडे असलेले चलन	
	C) Fixed deposits / मुदत ठेवी	D) Government bonds / सरकारी रोखे	
Q.14)	Increase in CRR will..... CRR मध्ये वाढ केल्याने.....		D
	Increase money supply / पैशाचा पुरवठा वाढेल.	B) Increase inflation / महागाई वाढेल.	
	C) Have no effect / कोणताही परिणाम होणार नाही.	D) Decrease money supply / पैशाचा पुरवठा कमी होईल.	
Q.15)	In Harrod-Domar model, growth rate depends on..... हॅरॉड-डोमर मॉडेलमध्ये, वाढीचा दर.....यावर अवलंबून असतो.		A
	A) Savings and capital-output ratio / बचत आणि भांडवल-उत्पादन गुणोत्तर	B) Population growth / लोकसंख्या वाढ	
	C) Technical progress / तांत्रिक प्रगती	D) Government spending / सरकारी खर्च	
Q.16)	Gender development index measures..... लिंग विकास निर्देशांकाचे मापन.....		B
	A) Economic growth / आर्थिक वाढ	B) Gender equality in development / विकासात लिंग समानता	
	C) Poverty / गरिबी	D) Employment / रोजगार	
Q.17)	Government corrects environmental market failure through..... सरकारद्वारे पर्यावरणीय बाजारातील अपयश सुधारते.		A
	A) Subsidies and taxes / अनुदान आणि कर	B) Deregulation / नियमनमुक्ती	
	C) Free markets / मुक्त बाजारपेठा	D) Price ceilings / किंमत मर्यादा	
Q.18)	Environmental Cost-Benefit Analysis (CBA) includes..... पर्यावरणीय खर्च-लाभ विश्लेषणामध्ये.....गोष्टींचा समावेश होतो.		C
	A) Only private costs / केवळ खाजगी खर्च	B) Only market benefits / केवळ बाजारातील फायदे	
	C) Social costs and benefits / सामाजिक खर्च आणि फायदे	D) Accounting costs only / केवळ लेखांकन खर्च	
Q.19)	Major challenge faced by Indian agriculture is..... भारतीय शेतीसमोरील प्रमुख आव्हान म्हणजे.....		B
	A) Excess irrigation / जास्त सिंचन	B) Small and fragmented landholdings / लहान आणि विखुरलेली जमीन	
	C) Excess mechanization / जास्त यांत्रिकीकरण	D) High exports / जास्त निर्यात	

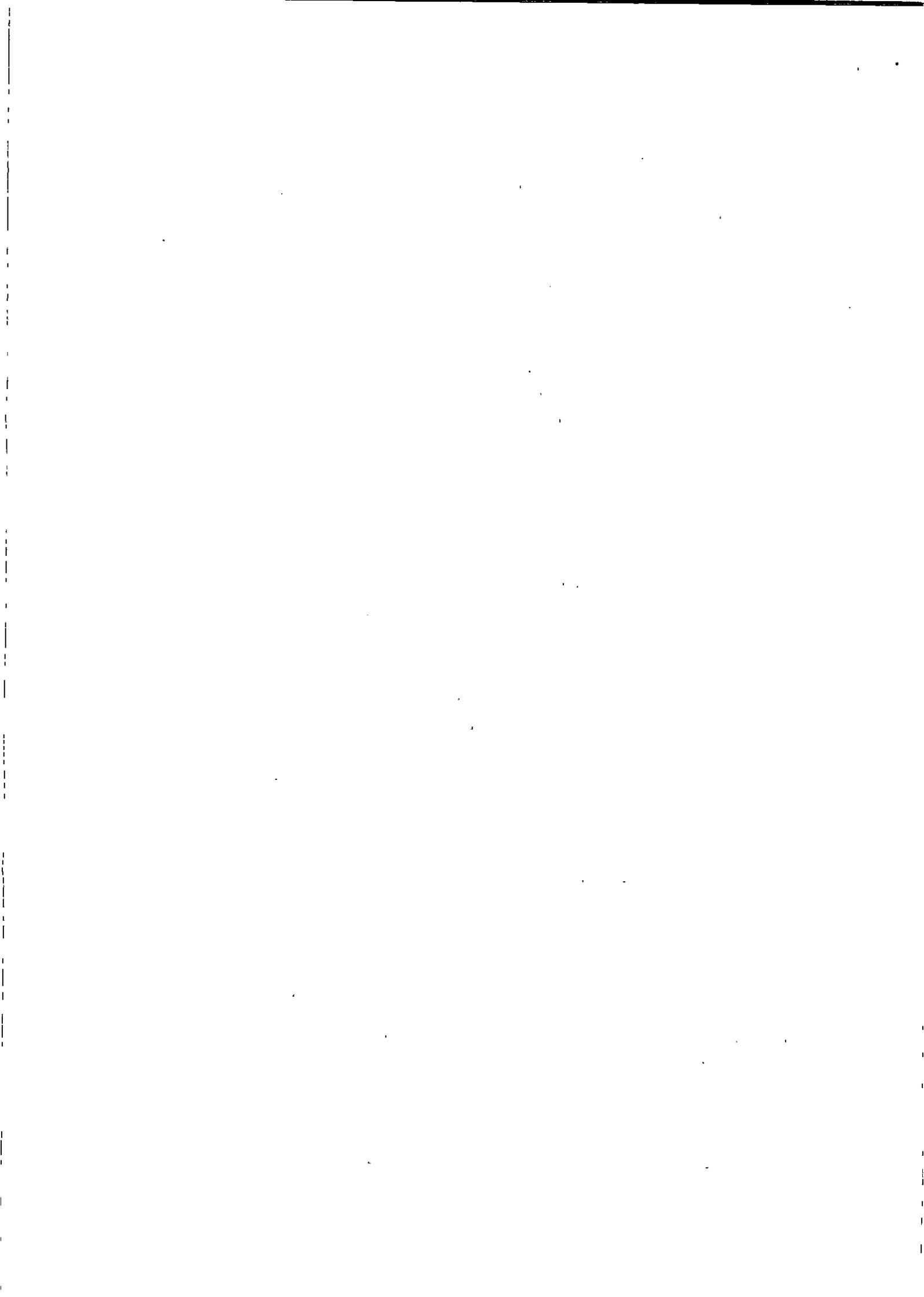
Q.20)	Direction of India's trade has diversified towards..... भारताच्या व्यापाराची दिशा.....यांच्याकडे वळली आहे.		C
	A) Europe only / फक्त युरोप	B) USA only / फक्त अमेरिका	
	C) Asia and Africa / आशिया आणि आफ्रिका	D) USSR / यूएसएसआर	
Q.21)	Income inequality is measured by..... उत्पन्नातील असमानता..... ने मोजली जाते.		B
	A) HDI / एच डी आय	B) Gini coefficient / गिनी गुणांक	
	C) PQLI / पी क्यू एल आय	D) CPI / सी पी आय	
Q.22)	Budget line shifts due to..... अर्थसंकल्पीय रेषा कारणांमुळे बदलते.		C
	A) Price change / किमतीतील बदल	B) Income change / उत्पन्नातील बदल	
	C) Both (a) and (b) / (अ) आणि (ब) दोन्ही	D) Change in tastes / आवडी-निवडीतील बदल	
Q.23)	Keynes rejected Say's Law because..... केन्सने सेच्या नियमाला नाकारले कारण.....		B
	A) Money is neutral / पैसा तटस्थ असतो.	B) Savings may not equal investment / बचत गुंतवणुकीच्या समान नसते.	
	C) Full employment always exists / पूर्ण रोजगार नेहमीच अस्तित्वात असतो.	D) Prices are flexible / किमती लवचिक असतात.	
Q.24)	New Trade Theory is associated with..... नवीन व्यापार सिद्धांत शी संबंधित आहे.		B
	A) Ricardo / रिकार्डो	B) Krugman / क्रुगमन	
	C) Marshall / मार्शल	D) Keynes / केन्स	
Q.25)	One limitation of fiscal policy is..... राजकोषीय धोरणाची एक मर्यादा म्हणजे.....		A
	A) Time lag / वेळेचा विलंब	B) Perfect predictability / परिपूर्ण पूर्वानुमानक्षमता	
	C) Zero cost / शून्य खर्च	D) Immediate impact / तात्काळ परिणाम	
Q.26)	Which objective of research primarily aligns with positivist epistemology? संशोधनाचा कोणता उद्देश प्रामुख्याने प्रत्यक्षवादी ज्ञानमीमांसेशी जुळतो?		B
	A) Interpret subjective meaning / व्यक्तिनिष्ठ अर्थाचा अर्थ लावणे.	B) Establish causal laws कार्यकारण नियम स्थापित करणे.	
	C) Promote emancipation / मुक्तीला प्रोत्साहन देणे.	D) Contextual understanding / संदर्भात्मक आकलन.	

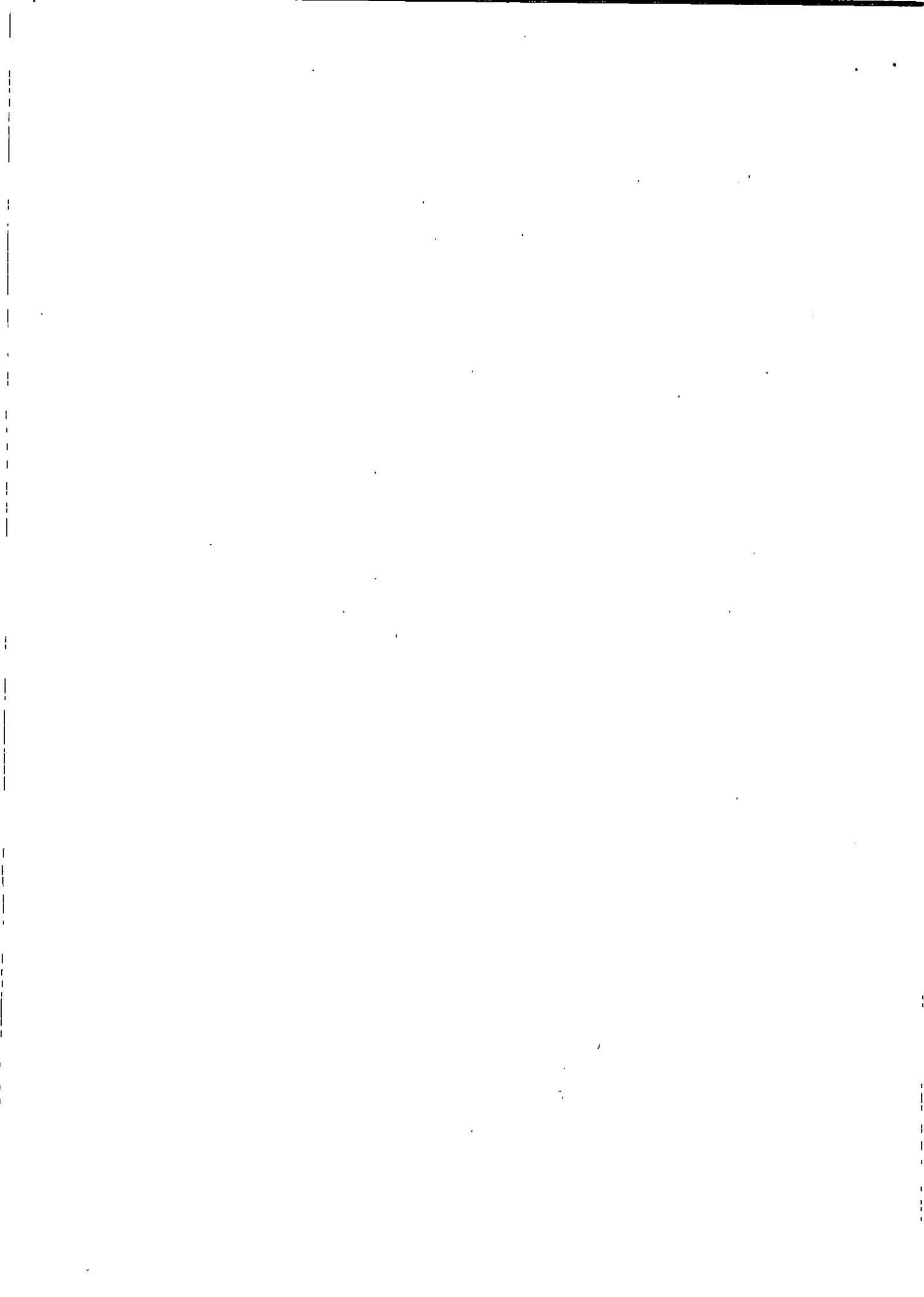
Q.27)	Applied research differs from basic research mainly in terms of..... उपयोजित संशोधन मूलभूत संशोधनापेक्षा प्रामुख्याने.....या बाबतीत वेगळे आहे.		C
	A) Research design / संशोधन रचना	B) Data collection method / डेटा संकलन पद्धत	
	C) Purpose and utility / उद्देश आणि उपयोगिता	D) Sampling technique / नमुना निवड तंत्र	
Q.28)	Which research approach is MOST consistent with grounded theory? कोणता संशोधन दृष्टिकोन ग्राउंडेड थिअरीशी सर्वाधिक सुसंगत आहे?		C
	A) Deductive / निगमनात्मक	B) Normative / नियामक	
	C) Inductive / आगमनात्मक	D) Experimental / प्रायोगिक	
Q.29)	The difference between method and methodology is BEST explained as..... पद्धत आणि कार्यप्रणाली यातील फरक सर्वोत्तम प्रकारे असा स्पष्ट केला जातो.		A
	A) Technique vs philosophy / तंत्र विरुद्ध तत्त्वज्ञान	B) Theory vs practice / सिद्धांत विरुद्ध सराव	
	C) Quantitative vs qualitative / परिमाणात्मक विरुद्ध गुणात्मक	D) Analysis vs interpretation / विश्लेषण विरुद्ध अर्थ लावणे.	
Q.30)	Which hypothesis is tested directly in statistical analysis? सांख्यिकीय विश्लेषणात कोणती परिकल्पना थेट तपासली जाते?		C
	A) Research hypothesis / संशोधन परिकल्पना	B) Alternative hypothesis / पर्यायी परिकल्पना	
	C) Null hypothesis / शून्य परिकल्पना	D) Working hypothesis / कार्यकारी परिकल्पना	
Q.31)	Reliability in research refers to..... संशोधनातील विश्वसनीयता म्हणजे.....		B
	A) Accuracy of measurement / मापनाची अचूकता	B) Consistency of measurement / मापनातील सुसंगतता	
	C) Generalization / सामान्यीकरण	D) Objectivity / वस्तुनिष्ठता	
Q.32)	Which criterion is LEAST important in selecting a research problem? संशोधन समस्या निवडताना कोणता निकष सर्वात कमी महत्वाचा आहे?		C
	A) Feasibility / व्यवहार्यता	B) Researcher's competence / संशोधकाची क्षमता	
	C) Personal convenience / वैयक्तिक सोय	D) Social relevance / सामाजिक प्रासंगिकता	
Q.33)	The transformation of a social issue into a research problem requires..... एखाद्या सामाजिक समस्येचे संशोधन समस्येमध्ये रूपांतर करण्यासाठी आवश्यक आहे.		B
	A) Value judgment / मूल्यनिर्णय	B) Operational definitions / कार्यात्मक व्याख्या	
	C) Normative reasoning / नियामक तर्क	D) Political consensus / राजकीय सहमती	

Q.34)	Research design is BEST defined as..... संशोधन आराखड्याची सर्वोत्तम व्याख्या.....अशी केली जाते.	C	
	A) A sampling plan / एक नमुना योजना		B) A framework for data analysis / डेटा विश्लेषणासाठी एक चौकट
	C) A blueprint for the entire research study / संपूर्ण संशोधन अभ्यासासाठी एक आराखडा		D) A hypothesis formulation tool / एक गृहितक तयार करण्याचे साधन
Q.35)	Which feature of research design minimizes bias? संशोधन आराखड्याचे कोणते वैशिष्ट्य पूर्वग्रह कमी करते?	D	
	A) Randomization / यादृच्छिकीकरण		B) Replication / पुनरावृत्ती
	C) Local control / स्थानिक नियंत्रण		D) All of the above / वरील सर्व
Q.36)	A pilot study is conducted mainly to..... प्रायोगिक अभ्यास प्रामुख्याने यासाठी केला जातो.	C	
	A) Test hypotheses / गृहितकांची चाचणी करणे.		B) Finalize results / निष्कर्ष अंतिम करणे.
	C) Test feasibility and instruments / व्यवहार्यता आणि साधनांची चाचणी करणे.		D) Increase sample size / नमुना आकार वाढवणे.
Q.37)	Which design provides the HIGHEST internal validity? कोणता आराखडा सर्वाधिक अंतर्गत वैधता प्रदान करतो?	C	
	A) Exploratory / अन्वेषणात्मक		B) Descriptive / वर्णनात्मक
	C) Experimental / प्रायोगिक		D) Historical / ऐतिहासिक
Q.38)	Which of the following is NOT a step in sampling design? खालीलपैकी कोणती नमुना निवड आराखड्यातील पायरी नाही?	C	
	A) Defining universe / विश्वाची व्याख्या करणे		B) Selection of sampling frame / नमुना निवड चौकटीची निवड
	C) Questionnaire design / प्रश्नावलीची रचना		D) Selection of sampling unit / नमुना निवड घटकाची निवड
Q.39)	Increasing sample size beyond a point results in..... एका विशिष्ट मर्यादेपलीकडे नमुन्याचा आकार वाढवल्यास	B	
	A) Proportionate increase in accuracy / अचूकतेत प्रमाणात वाढ		B) Diminishing returns in precision / अचूकतेत घटता परतावा
	C) Elimination of bias / पूर्वग्रहाचे निर्मूलन		D) Zero sampling error / शून्य नमुना निवड त्रुटी
Q.40)	Which sampling design provides the highest statistical validity? कोणता नमुना निवड आराखडा सर्वाधिक सांख्यिकीय वैधता प्रदान करतो?	C	
	A) Convenience sampling / सोयीस्कर नमुना निवड		B) Judgment sampling / निर्णायक नमुना निवड
	C) Simple random sampling / साधा यादृच्छिक नमुना निवड		D) Quota sampling / कोटा नमुना निवड

Q.41)	Snowball sampling is MOST appropriate for studying..... स्नोबॉल नमुना निवड..... अभ्यासासाठी सर्वाधिक योग्य आहे.		B
	A) Literate population / साक्षर लोकसंख्या	B) Hidden or rare populations / छुपी किंवा दुर्मिळ लोकसंख्या	
	C) Large populations / मोठी लोकसंख्या	D) Homogeneous groups / एकजिनसी गट	
Q.42)	Which interview type allows maximum flexibility? कोणत्या प्रकारची मुलाखत सर्वाधिक लवचिकता प्रदान करते?		B
	A) Structured interview / संरचित मुलाखत	B) Unstructured interview / असंरचित मुलाखत	
	C) Telephonic interview / दूरध्वनी मुलाखत	D) Schedule-based interview / वेळापत्रक-आधारित मुलाखत	
Q.43)	Which is NOT a source of secondary data? खालीलपैकी कोणता दुय्यम माहितीचा स्रोत नाही?		C
	A) Census reports / जनगणना अहवाल	B) Government publications / सरकारी प्रकाशने	
	C) Researcher's observation / संशोधकाचे निरीक्षण	D) International agency reports / आंतरराष्ट्रीय संस्थांचे अहवाल	
Q.44)	One major problem in data processing is..... डेटा प्रोसेसिंगमधील एक प्रमुख समस्या आहे.		B
	A) Sampling bias / नमुना निवडामधील पूर्वग्रह	B) Coding ambiguity / कोडिंगमधील संदिग्धता	
	C) Hypothesis error / गृहितकातील त्रुटी	D) Measurement scale / मापन प्रमाण	
Q.45)	Which measure of dispersion is based on all observations? प्रसरणाचे कोणते मापन सर्व निरीक्षणांवर आधारित असते?		C
	A) Range / विस्तार	B) Quartile deviation / चतुर्थक विचलन	
	C) Standard deviation / प्रमाण विचलन	D) Mean deviation / माध्य विचलन	
Q.46)	Regression analysis differs from correlation because regression..... प्रतिगमन विश्लेषण सहसंबंधापेक्षा वेगळे आहे कारण प्रतिगमन.....		B
	A) Measures association / संबंध मोजते.	B) Establishes cause-effect direction / कारण-परिणाम दिशा स्थापित करते.	
	C) Is symmetrical / सममितीय असते.	D) Ignores dependent variable / अवलंबून असलेल्या चलाकडे दुर्लक्ष करते.	
Q.47)	Type I error occurs when..... / टाईप I त्रुटी तेव्हा उद्भवते जेव्हा.....		B
	A) Null hypothesis is accepted incorrectly / शून्य परिकल्पना चुकीची स्वीकारली जाते.	B) Null hypothesis is rejected incorrectly / शून्य परिकल्पना चुकीची नाकारली जाते.	
	C) Alternative hypothesis is true / पर्यायी परिकल्पना सत्य असते.	D) Sample size is small / नमुन्याचा आकार लहान असतो.	

Q.48)	Level of significance (α) represents..... सार्थकता पातळी (α) हे दर्शवते.		C
	A) Probability of Type II error / टाईप II त्रुटीची संभाव्यता	B) Probability of accepting null hypothesis / शून्य परिकल्पना स्वीकारण्याची संभाव्यता	
	C) Probability of Type I error / टाईप I त्रुटीची संभाव्यता	D) Test power / चाचणीची शक्ती	
Q.49)	ANOVA is used to compare..... एनोव्हाचा वापर तुलना करण्यासाठी केला जातो.		C
	A) Two means / दोन माध्यमांची	B) Two variances / दोन प्रसरणशीलतेची	
	C) More than two means / दोनपेक्षा जास्त माध्यमांची	D) Two proportions / दोन प्रमाणांची	
Q.50)	Plagiarism in report writing violates..... अहवाल लेखनातील साहित्यचौर्य हेचे उल्लंघन करते.		C
	A) Statistical principles / सांख्यिकीय तत्त्वे	B) Sampling theory / नमुना निवड सिद्धांत	
	C) Research ethics / संशोधन नैतिकता	D) Measurement validity / मापन वैधता	

